

F. t. l. vedr. indkomst- og formueskat til staten

Lovforslag nr. L 2. Fremsat den 3. oktober 1984 af Rahbæk Møller (SF), Ruth Olsen (SF), Ebba Strange (SF) og Thoft (SF)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven)

(Bankers og sparekassers opgørelse af kursavancer)

§ 1

I lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven), jfr. lovbe- kendtgørelse nr. 374 af 11. juli 1984, foreta- ges følgende ændring:

I § 4 indsættes efter stk. 2 som nyt *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Banker og sparekasser og selska- ber omfattet af lov om visse kreditinstitutter skal ved opgørelsen af den skattepligtige ind- komst medregne urealiserede kursgevinster og tab på offentlige obligationer og private

pantebreve og fordringer beregnet i forhold til disses handelsværdi ved regnskabsårets udløb. Tilsvarende gælder for investerings- foreninger, der er skattepligtige efter reglerne i selskabsskattelovens § 1, nr. 5 a.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendt- gørelsen i Lovtidende og har virkning fra skatteåret 1985-86.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I folketingsåret 1983-84 (2. samling) foreslog socialistisk folkeparti, at reglerne for pengeinstitutters opgørelse af kursavancer og renteindtægter og -udgifter blev ændret. Den ene del af dette forslag – vedrørende periodisering af renter – blev vedtaget. Det foreslås nu, at også den anden del vedtages.

Dansk skatterets hovedregel er, at skattepligtige kursavancer skal medregnes i den skattepligtige indkomst ved realisationen.

Der er dog adgang til at få tilladelse til at medregne urealiserede kursavancer og -tab efter det såkaldte lagerprincip.

De fleste pengeinstitutter bruger da også i praksis i dag at opgøre kursreguleringer på værdipapirer efter lagerprincippet, idet dette princip er foreskrevet i det officielle årsregnskab efter regnskabsbekendtgørelsen udstedt af tilsynet med banker og sparekasser.

Imidlertid er der stadig en række pengeinstitutter, der bruger et andet skattemæssigt princip og således udskyder skattebetalingen betydeligt.

Således bruger en række pengeinstitutter realisationsprincippet for værdipapirer.

Dette medfører, at en del af de betydelige kursstigninger i 1983 først vil blive beskattet senere, men det medfører desuden, at den naturlige kursstigning, der følger af et papirs løbetidsforkortelse, først kommer til beskatning, når papiret afhændes eller indfries.

For nogle typer skatteydere kan det diskuteres, om kurssvingninger som følge af ændringer af det generelle renteniveau bør have indvirkning på årets skattepligtige indkomst.

For pengeinstitutter må det være helt klart, at kursavancer og tilsvarende tab som følge af ændringer i det generelle renteniveau bør medregnes i årets skattepligtige indkomst, selv om de pågældende kursavancer (eller tab) ikke er realiseret.

Pengeinstitutterne tager imod indskud, der forrentes til en variabel rente, der løbende justeres efter det gældende renteniveau.

En kursregulering af beholdningen af værdipapirer med uopsigelig fast rente er altså udtryk for en reel indtægt (eller tab) det pågældende år.

Disse kursreguleringer skal da også indgå i det officielle årsregnskab efter regnskabsbekendtgørelsen. Det findes hensigtsmæssigt, at der skabes en direkte lovbestemmelse om dette forhold, idet det ikke synes rimeligt at tillade opretholdelse af realisationsprincippet for visse pengeinstitutter. At kun et fåtal stadig bruger dette princip, betyder desuden en konkurrenceforvridning pengeinstitutterne imellem.

At der er tale om betydelige beløb, fremgår af 1983-regnskaberne, hvor pengeinstitutterne for første gang her skulle afsætte udskudt skat vedrørende ikke beskattede, urealiserede kursavancer og ikke forfaldne renter.

Af de større banker kan nævnes følgende tal for udskudt skat vedrørende urealiserede kursavancer for obligationer:

	1983	Udskudt skat akkumuleret i alt
	mill. kr.	
Amagerbanken	51,8	71
Varde Bank	43,5	48
Aktivbanken	27,0	36
Kronebanken	79,9	100
Sydbank	25,2	39

Det foreslås, at reglen skal gælde banker og sparekasser samt selskaber omfattet af lov om visse kreditinstitutter.

Det foreslås endvidere, at reglen skal gælde akkumulerende investeringsforeninger. En ændring i kursniveauet som følge af ændring i renteniveauet vil medføre en tilsvarende ændring i investeringsforeningscertifikaternes kurs. Da beskatningen af de akkumulerende investeringsforeninger netop sker, fordi kursavancerne på certifikaterne normalt vil være skattefri (3 års reglen i aktieavancebeskatningsloven), vil det være hensigtsmæssigt, at de

akkumulerende investeringsforeninger også beskattes af urealiserede kursavancer på beholdningen af obligationer og pantebreve. Det foreslåede lagerprincip gælder for obligationer og fastforrentede pantebreve. I aktieavancebeskatningsloven findes reglerne om beskatning af næringsaktier i § 3. Avancen opgøres her efter et realisationsprincip, men der kan af den skattepligtige vælges et lagerprincip. Forslagsstillerne har overvejet at foreslå denne bestemmelse ændret således, at næringsaktier altid skal opgøres efter lagerprincippet for banker og sparekasser m.v., men har ikke stillet forslag herom for nuværende, idet udviklingen i aktiekurserne kan have mere tilfældig karakter og ikke så entydigt som for obligationer medfører en egentlig indtjening for banken, hvis beholdningernes kursværdi stiger.

Reglen er også af underordnet økonomisk betydning.

Administrative konsekvenser

Lovforslaget vil medføre en betydelig administrativ forenkling og lettelse for såvel de berørte skattepligtige som ligningsmyndighederne, idet den skattepligtige indkomst nu kan opgøres direkte efter det regnskab, der udarbejdes efter regnskabsbekendtgørelsen. Desuden medfører de klare, ensartede retningslinier en betydelig administrativ lettelse ved skattefri fusioner af pengeinstitutter, der i dag indeholder betydelige administrative problemer, hvis de fusionerende pengeinstitutter før fusionen brugte forskelligt princip ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Provenumæssige konsekvenser

Lovforslaget antages at ville medføre en mer-skat på 700 mill. kr. for overgangsåret skatteåret 1985-86, dvs. i finansåret 1985. Heraf tilfalder 595 mill. kr. staten og 105 mill. kr. primærkommunerne. Herefter formodes forslaget at medføre et merprovenu på gennemsnitligt 100 mill. kr. om året afhængig af udviklingen i renteniveau.

Det bemærkes, at en stigning i renteniveauet med deraf følgende kurstab ikke reelt medfører et mindreprovenu, idet erfaringen viser, at pengeinstitutter, der bruger realisationsprincippet, vil foretage såkaldte skattesalg og dermed straks opnå, at kursfaldet skattemæssigt realiseres og fratrækkes.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Der henvises til bemærkningen ovenfor. Det er fundet hensigtsmæssigt at indsætte bestemmelsen som nyt stk. 3 i § 4 i ligningsloven, idet stk. 1 og 2 angiver bestemmelsen om, at de pågældende kursgevinster er skattepligtige, og hvorledes de skal medregnes.

Til § 2

Det foreslås, at bestemmelsen træder i kraft straks og gælder fra skatteåret 1985-86, dvs. fra regnskabsåret 1984, hvor det ændrede princip altså skal bruges ved periodisering af kursreguleringerne og renter ved udgangen af regnskabsåret.